

1974-2019

ΤΙΜΑΜΕ

ΤΙΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΕΣ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ

ΒΟΛΕΪ

45

ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΗ ΠΡΕΜΙΕΡΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Σύλλογος Φίλων
Ελληνικών Εθνικών
Ομάδων Πετοσφαίρισης

Η Ναυσικά στο νησί των Φαιάκων παίζει με τις θεραπεαινίδες της (πίνακας Σοφίας Καλογεροπούλου).

Σφατραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφίπολον βασιλεία·
ἀμφιπόλου μὲν ἄμαρτε, βαθείη δ' ἔμβαλε δίνη,
αἱ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄυσαν.—'Ο δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς,
ἐξόμενος δ' ὤρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·

Ἐρίξε μετὰ ἡ βασιλοπούλα το τόπι σε μια υπηρέτρια· δεν πέτυχε όμως την κοπέλλα, ἀλλὰ της πήγε στο βαθύ ρέμα του ποταμού. Αυτὲς βγάλανε δυνατὲς κραυγὲς και ξύπνησε ο θεϊκὸς Ὀδυσσεύς...

Μετ. Γ. Δ. Ζευγάλη, εκδ. Πάπυρος

ΕΝ ΑΡΧΗ ΗΝ Η ΝΑΥΣΙΚΑ

Τα παιχνίδια με μπάλα ήταν πάντα προσφιλή και για τα δύο φύλα. Ο Όμηρος στο Ζ' της Οδύσσειας αναφέρει ότι η Ναυσικά και οι θεραπεαινίδες της έπαιζαν με ένα ελαφρύ σφαιρικό αντικείμενο που αργότερα ο Ησύχιος θα το περιγράψει «εκ ποικίλων νημάτων νεοποιημένη».

Η πετοσφαίριση στη σύγχρονη εποχή αρχίζει το 1895 με την επινοήση του Μόργκαν, ο οποίος ύψωσε ένα δίχτυ της αντισφαίρισης και χρησιμοποιώντας μία φουσκωμένη σαμπρέλα καλαθοσφαίρισης, προσέφερε στην ανθρωπότητα ένα ψυχαγωγικό, γυμναστικό, αθλητικό και ομαδικό μέσο, που ένα χρόνο μετά θα ονομαστεί volleyball.

Σύντομα με πυρφόρο τη ΧΑΝ το ομαδικό αυτό παιχνίδι απλώθηκε σε όλο τον κόσμο και παρόλο που πέρασαν 124 χρόνια και παρά τις όποιες κανονιστικές αλλαγές οι βασικές αρχές του παιχνιδιού διατηρούνται.

Οι πρωτοπόροι στην Ελλάδα

Η πετοσφαίριση στη χώρα μας, σύμφωνα με την ομοσπονδία βόλλεϊ έγινε γνωστή από τον Αθανάσιο Λευκαδίτη, πρόσφυγα από τη Σμύρνη που ήρθε στην Ελλάδα μετά την Μικρασιατική καταστροφή του 1922 μεταφέροντας μεταξύ άλλων και τον αθλητικό πολιτισμό, που είχε η ακμάζουσα Ιωνία. Πρέπει να σημειωθεί όμως ότι, εκτός από την επίσημη αυτή εκδοχή, υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι το ομαδικό αυτό παιχνίδι ήδη από τη δεύτερη 10ετία του 20ου αιώνα παιζόταν σε διάφορες γειτονιές των ελληνικών πόλεων.

Όπως και να είναι στην Αθήνα τις πρωτοβουλίες του Εθνικού ΓΣ και του Πανελληνίου ΓΣ με την «ευλογία» του ΣΕΓΑΣ τις παρέλαβε ο «πρόσφυγας» Πανιώνιος Γ.Σ., ενώ στη Θεσσαλονίκη η μεταλημπάδευση έγινε από τη ΧΑΝΘ. Έτσι, η πετοσφαίριση άρχισε να γίνεται δημοφιλής στην ελληνική κοινωνία. Στα εκπαιδευτικά ιδρύματα η «ευγενής» αθλοπαιδιά ήταν μεταξύ των πρώτων επιλογών των μαθητών και των δύο φύλων και αυτό παράλληλα με τις δραστηριότητες των αθλητικών σωματείων αποτελούσε ένα καλό συνδυασμό για να αναπτυχθεί. Ήδη το 1926 στη Θεσσαλονίκη διεξάγεται το πρώτο διασυλλογικό πρωτάθλημα γυναικών με τη

Αθλήτριες βόλλεϊ του Εθνικού Γ. Σ. στο Παναθηναϊκό Στάδιο, πριν τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

συμμετοχή των ομάδων: Άρης, Χ.Ε.Ν., Α.Κ.Ο.Α., Ηρακλής και Παμμακεδονικός, ενώ το 1927 διεξάγονται διασυλλογικοί αγώνες γυναικών στην Αθήνα με νικήτρια την ομάδα του Πανιωνίου. Πρωτεργάτης της γυναικείας πετοσφαίρισης ήταν ο πρόεδρος του Πανιωνίου Δ. Δάλλας.

Την τετραετία 1936-40 σημειώνεται μία σημαντική ανάπτυξη της αθλοπαιδιάς που δεν υπολείπεται των άλλων «συγγενών» προς αυτή.

Η πετοσφαίριση γυναικών μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο

Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, η γερμανοϊταλική κατοχή και ο εμφύλιος προκάλεσαν δεινά που έβλαψαν τον αθλητισμό και παραδόξως ιδιαίτερα την ελληνική πετοσφαίριση. Παρόλο αυτά η φλόγα διατηρείται και οι φίλοι της πετοσφαίρισης πείθουν τους αρμόδιους φορείς να θεσμοθετηθούν σχολικά πρωταθλήματα σε επίπεδο νομού ή πόλεως και για τα δύο φύλα. Στην Αττική οι μαθητικοί αγώνες των γυμνασίων διεξάγονται στο γυμναστήριο «Ι.

Φωκιανός» και στη Θεσσαλονίκη στο γήπεδο της ΧΑΝΘ. Η συμμετοχή των ομάδων είναι μεγάλη, ενώ οι αγώνες συγκεντρώνουν πλήθος φιλάθλων. Δυστυχώς, το σύστημα αποκλεισμού (νοκ-άουτ) περιορίζει χρονικά τη δραστηριότητα αφού συνεπάγεται ελάχιστους ως λίγους αγώνες πράγμα που λειτουργεί ως αντικίνητρο για την αθλοπαιδιά. Αρκεί να αναφερθεί ότι οι νικήτριες ομάδες που φτάνουν ως τον τελικό έδιναν μόνο 5 ή 6 αγώνες.

Ενδεικτικά το 1963 στην Αττική συμμετείχαν 60 σχολικές ομάδες και σε 5 αγωνιστικές απόμειναν 2 οι οποίες έπαιξαν στον τελικό. Για την ιστορία, στον τελικό αγώνα των θηλέων, το γυμνάσιο Καλλιθέας νίκησε το ΙΓ' γυμνάσιο με 2-1 σετ και αναδείχθηκε πρωταθλήτρια. Την ίδια χρονιά στους άρρενες το ΙΓ' γυμνάσιο αρρένων Αθηνών της Γούβας νίκησε στον τελικό το Ι' Γυμνάσιο της Πλάκας και αναδείχθηκε πρωταθλήτρια.

Οι πρώτοι μεταπολεμικοί διασυλλογικοί αγώνες γυναικών

Το 1967 είναι σημαντική χρονιά για την ελληνική πετοσφαίριση. Η Ελληνική Ομοσπονδία Αθλοπαιδιών (Ε.Ο.ΑΠ) που ιδρύθηκε το 1966, δοκιμαστικά αποφασίζει το 1967 τη διεξαγωγή αγώνων Πετοσφαίρισης Νεανίδων. Στον πειραματικό αυτό εγχείρημα συμμετείχαν οι εξής ομάδες: Πειραιϊκός, ΖΑΟΝ, Τρίτων, Γερμανική Σχολή, Αμερικανικό Κολλέγιο, και Γυμνάσιο Ν. Φιλαδέλφειας. Οι αγώνες διεξήχθησαν στο γήπεδο του Πανελληνίου Γ. Σ. τον

Μάιο του 1967. Τα δύο επόμενα χρόνια έγιναν αγώνες μεταξύ ομάδων αθλητικών σωματείων αλλά και ομάδων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, που ανήκαν στην δύναμη της Ε.Ο.ΑΠ. Στην Αθήνα αγωνιστική δραστηριότητα παρουσίασαν ο ΖΑΟΝ, ο Παναθηναϊκός Α.Ο., ο Ιωνικός, το Αμερικανικό Κολλέγιο, το Αρσάκειο και η Σχολή Μωραϊτή. Παρόμοια κίνηση έγινε και στη Θεσσαλονίκη με ομάδες των ιστορικών συλλόγων: Άρης, ΧΑΝΘ, ΠΑΟΚ, καθώς και του Ανατόλια κ.α.

Φάση από αγώνα ΖΑΟΝ - ΠΑΟ. Η Αναγνώστáκη καρφώνει μετά από πάσα Κουρμούζη, ενώ στο μπλοκ είναι η Καλούδη.

Πρώτο μεταπολεμικό Διασυλλογικό Πρωτάθλημα Πετοσφαίρισης Γυναικών

Στην Αθήνα το πρώτο επίσημο πρωτάθλημα Γυναικών άρχισε στις 15 Μαρτίου 1970 με συμμετοχή των ομάδων:

ΕΑΣΑ, ΖΑΟΝ, ΠΑΟ, Νεανίδες Βύρωνος, Κολλέγιο Αθηνών, Πειραιϊκός. Ενδεικτικά στην πρώτη αγωνιστική σημειώθηκαν τα εξής αποτελέσματα:

ΖΑΟΝ - ΕΑΣΑ 3-0 (15-7, 16-14, 15-4), ΠΑΟ - Νέες Βύρωνος 3-0 (15-11, 15-10, 15-6), Κολλέγιο - Πειραιϊκός 3-0 (15-8, 15-0, 15-0).

Παρόμοια αγωνιστική δραστηριότητα έγινε κι στη Θεσσαλονίκη μεταξύ των ομάδων των ιστορικών συλλόγων.

Ταυτόχρονα αποφασίστηκε να

διεξαχθούν Πανελλήνιοι αγώνες με συμμετοχή ομάδων από Αθήνα και Θεσσαλονίκη σύμφωνα με την κατάταξη στα τοπικά πρωταθλήματα, που ήδη είχαν αρχίσει. Σε αυτό συνέβαλε σημαντικά η πρωτοβουλία του βετεράνου πετοσφαιριστή του Πανελληνίου Γ. Σ. Θ. Ανδρέακου.

Δημιουργία Κλιμακίων γυναικών Βορρά και Νότου

Οι πειραματικοί αγώνες και τα τοπικά πρωταθλήματα ανέδειξαν το σημαντικό ενδιαφέρον των γυναικών για την πετοσφαίριση. Έτσι αποφασίστηκε η δημιουργία εθνικής ομάδας γυναικών και γι αυτό δημιουργήθηκαν (όπως και στους άνδρες το 1968) τα κλιμάκια επίλεκτων παικτριών του Βορρά με έδρα τη Θεσσαλονίκη και του Νότου με έδρα

την Αθήνα, στις αρχές της δεκαετίας του 1970. Αρχικά η προπονητική ευθύνη για το κλιμάκιο του Βορρά ανατέθηκε στους Σωτήρη Ιεροκλή και Αντώνη Δούκα, ενώ του Νότου στον Δημήτρη Σπυρίδωνος και συνέχεια στον Διονύση Μερκάτη.

Τον Ιούνιο του 1972 ένας αριθμός παικτριών από σωματεία της Αττικής κλήθηκε για προπόνηση στο στάδιο

Καραϊσκάκη και σύμφωνα με τον τίτλο δημοσιεύματος αθλητικής εφημερίδας: «Η Εθνική Γυναικών Βόλλειυ προετοιμάζεται» θεωρήθηκε πρόσκληση για την προετοιμασία της Εθνικής Ομάδας. Όμως αφορούσε μόνο το κλιμάκιο του Νότου. Αντίστοιχο κάλεσμα έγινε και στο κλιμάκιο του Βορρά στη Θεσσαλονίκη.

Φάση από αγώνα μεταξύ μικτής Αθηνών (λευκές φανέλλες) και μικτής Θεσ/νίκης το 1972.

1972-1973. Ομάδες μερικής εθνικής εκπροσώπησης και ταύτιση εθνικής Νεανίδων με την εθνική Γυναικών

Όταν επίσημα δημιουργήθηκε το 1973 η εθνική ομάδα γυναικών, η τεχνική ευθύνη ανατέθηκε στον Σάββα Γκροζνάνοβιτς με συνεργάτη τον Διονύση Μερκάτη και ακολούθως στους Χαράλαμφο Μπτσούτση (1975), Σιδιρόπουλο, Κυριάκο Παντελιά, Νίκο Μπεργελί (1976), και Γιώργο Καμπερίδη (1977).

Την περίοδο 1972-73 άρχισαν οι διεθνείς φιλικόι αγώνες με ομάδες γειτονικών χωρών, αλλά η εκπροσώπηση δεν ήταν πανεθνική, αλλά αντιπροσωπευτική μια μεγάλης γεωγραφικής περιοχής, όπως επίλεκτα ή μικτή ομάδα Νότου ή Βορρά. Επίσης, η εκάστοτε συγκροτηθείσα ομάδα είτε με χαρακτήρα μερικής είτε με χαρακτήρα πανεθνικής εκπροσώπησης αποτελείται από παίκτριες νεαρής ηλικίας, έτσι που εκπροσωπούσε της χώρα μας άλληλοτε ως εθνική Νεανίδων και άλληλοτε ως εθνική Γυναικών. Η διετία 1972-73 ουσιαστικά ήταν μια προπαρασκευαστική περίοδος για το σχηματισμό της εθνικής Γυναικών που έλαβε μέρος επίσημα στους Βαλκανικούς αγώνες της Αθήνας το 1974. Στο πλαίσιο της δημιουργίας της εθνικής γυναικών με πρωτοβουλία της Τ.Ε Θεσσαλονίκης διοργανώθηκε διεθνές τουρνουά το οποίο διεξήχθη στη συμπρωτεύουσα στις 13 και 14 Σεπτεμβρίου 1972 με συμμετοχή τεσσάρων ομάδων, δύο από τη Βουλγαρία, Λέφσκι Σόφιας και Μικτή Νεανίδων Σόφιας, και δύο από την Ελλάδα το Κλιμάκιο Βορρά και το Κλιμάκιο Νότου. Στους αγώνες αυτούς επικράτησαν οι βουλγαρικές ομάδες νικώντας τις ελληνικές με σκορ 3-0 και στους 2 αγώνες. Ο Τύπος της Θεσσαλονίκης σχολίασε: «Εντυπωσιάσαν τα

Φάση από τον φιλικό αγώνα στην Αίγυπτο. Η Ιωαννίδου (No11) στη διεκδίκηση, η Κοκκάλη στο μέσον και στο βάθος η Γιαννουλάτου.

κορίτσια της Σόφιας». Στον τελικό συναγωνίστηκαν μεταξύ τους οι 2 βουλγαρικές ομάδες με τελική νικήτρια την Λέφσκι, ενώ το κλιμάκιο του Νότου νίκησε το αντίστοιχο του Βορρά και κατέλαβε την 3η θέση. Το κλιμάκιο του Βορρά αποτελούσαν οι: Αγαπίου, Σακελλαροπούλου, Κουσαή, Ιωάννου, Τριανταφύλλου, Τσουγγαρη, Μτσιγιώργη, Φασιή, Κλωνάρη, Καραγιάννη, Πάσχου, Μτσούδη. Το κλιμάκιο Νότου αποτελούσαν οι: Αναστασάκη, Αναγνωστάκη, Κονιόρδου, Κουρμούζη, Τσιριμπή, Γκύζη, Ιωαννίδου, Κοκκάλη, Τουλή, Καλούδη, Γιαννουλάτου. Διαιτητές ήταν οι: Βασιλειάδης, Δούκας, Σεραφειμίδης και Χρυσσιφίδης.

1973. Η Μικτή Αθηνών στην Αίγυπτο

Το Σάββατο 17 Ιουλίου 1973 ελληνική αποστολή αποτελούμενη από 13 αθλήτριες, και 3 συνοδούς με τις συζύγους τους μετέβη κατόπιν προσκλήσεως στην Αίγυπτο για φιλικούς αγώνες. Η ελληνική ομάδα συγκροτούνταν κυρίως από παίκτριες του κλιμακίου της Αθήνας στις οποίες είχαν προστεθεί οι Κλωνάρη και Καραγιάννη από το κλιμάκιο του Βορρά.

Οι αθλήτριες: Καλατζή (Αρχηγός), Κλωνάρη, Καραγιάννη, Κοκκάλη, Γιαννουλάτου, Αναστασάκη, Γκύζη, Ιωαννίδου, Κονιόρδου, Μπαρούμα,

Παυλάκου, Χατζή και Καλούδη. Προπονητής: Σάββας Γκροζνάνοβιτς. Διαιτητής: Φίλιππος Δημόπουλος και αρχηγός αποστολής ο σύμβουλος της ΕΟΠΕ Θανάσης Μπελιγράτς.

Στους αγώνες η Μικτή Αθηνών νίκησε τη Μικτή Καΐρου με 3-1 σετ (8-15, 15-7, 15-9) και την Σπόρτινγκ Κλαμπ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο ελληνόφωνος Τύπος της Αιγύπτου ανέφερε την ελληνική ομάδα ως μικτή Αθηνών ενώ ο Τύπος στην Ελλάδα την προσδιόριζε ως εθνική νεανίδων.

Η μικτή Αθηνών στην Αίγυπτο: Καλατζή, Κονιόρδου, Ιωαννίδου, Αναστασάκη, Γιαννουλάτου (έχει αποβιώσει), Γκύζη (έχει αποβιώσει), Κοκκάλη, Καλούδη, Παυλάκου, Χατζή, Κλωνάρη, Καραγιάννη, Μπαρούμα, Γκροζνάνοβιτς, Μπελιγράτς.

1973. Βαλκανικοί αγώνες εθνικών ομάδων Νεανίδων

Για πρώτη φορά η εθνική Νεανίδων της Ελλάδος λαμβάνει μέρος στους Βαλκανικούς Αγώνες. Οι πρώτοι αγώνες Βαλκανικοί Αγώνες Νέων και Νεανίδων διεξήχθησαν στη Σμύρνη το 1966. Σε αυτούς η Ελλάδα εκπροσωπήθηκε μόνο από την εθνική ομάδα Νέων η οποία συμμετείχε ανελλιπώς σε όλες τις επόμενες διοργανώσεις. Η εθνική Νεανίδων έλαβε μέρος για πρώτη φορά στη διοργάνωση του 1973, που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα. Η ομάδα αποτελείται από τις: Καλούδη Κατερίνα, Γιαννουλάτου Κατερίνα, Γκύζη Μπία, Ιωαννίδου Δόξα, Κουρμούζη Λυδία, Κοκκάλη Δέσποινα, Κονιόρδου Λυδία, Παυλάκου Σοφία, Χατζή Κωνσταντία, Γαλάκου Ρένα, Μόκα Γεωργία, Μπαρούμα Μαίρη, Καλατζή Λίτσα. Προπονητής της ομάδας ήταν ο Σάββας Γκροζνάνοβιτς.

Η εθνική Βουλγαρίας αναδείχθηκε πρωταθλήτρια και εθνική Ελλάδος που νίκησε την Τουρκία και κατέλαβε την 4 θέση.

Η κατάταξη των ομάδων 1. Βουλγαρία, 2. Ρουμανία, 3. Γιουγκοσλαβία, 4. Ελλάς, 5. Τουρκία

Βαλκανικοί 1974. Πρώτη επίσημη συμμετοχή της εθνικής Γυναικών

Η Εθνική Γυναικών του 1974.

Καλατζή Λίτσα, Μπαρούμα Μαίρη, Καλούδη Κατερίνα, Μακαντάση Ασημίνα, Ζέτου Ελένη, Γιαννουλάτου Κατερίνα, Γκύζη Ευλαμπία, Παυλάκου Σοφία, Αναγνωστάκη Όλγα, Αποστολάτου Καλλιόπη, Κονιόρδου Λυδία, Τσακαλίδου Σοφία.

Οι αγώνες τη χρονιά εκείνη είχαν προγραμματιστεί να γίνουν στην Τουρκία για άνδρες και γυναίκες. Η Τουρκία όμως δήλωσε αδυναμία να τους διοργανώσει τόσο το 1974 όσο και την επόμενη χρονιά (1975). Έτσι, οι 5οι και οι 6οι Βαλκανικοί Αγώνες διεξήχθησαν στην Αθήνα.

Σημειώνεται ότι οι 1οι Βαλκανικοί Αγώνες διεξήχθησαν στην Αθήνα το 1970 με τη συμμετοχή μόνο ομάδων ανδρών. Οι γυναίκες πήραν μέρος για πρώτη φορά σε Βαλκανικούς Αγώνες στην επόμενη διοργάνωση, το 1971 στο Βελιγράδι. Οι 3οι Βαλκανικοί διεξήχθησαν στη Σόφια ενώ οι 4οι στην Τιμισοάρα (Ρουμανία).

Στους αγώνες του 1974 (29-31 Μαΐου) συμμετείχαν 4 εθνικές ομάδες γυναικών, οι: Ρουμανία, Γιουγκοσλαβία, Βουλγαρία και Ελλάδα. Η ελληνική ομάδα αγωνίστηκε με τις: Καλατζή Λίτσα, Μπαρούμα Μαίρη, Καλούδη Κατερίνα, Μακαντάση Ασημίνα, Ζέτου Ελένη, Γιαννουλάτου Κατερίνα, Γκύζη Ευλαμπία, Παυλάκου Σοφία, Αναγνωστάκη Όλγα, Αποστολάτου Καλλιόπη, Κονιόρδου Λυδία, Τσακαλίδου Σοφία.

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Γιουγκοσλαβία – Ελλάς	3-0
Ρουμανία – Βουλγαρία	3-1
Βουλγαρία – Ελλάς	3-0
Ρουμανία – Γιουγκοσλαβία	3-0
Ρουμανία – Ελλάς	3-0
Βουλγαρία Γιουγκοσλαβία	3-0

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα οι ομάδες κατετάγησαν ως εξής:

	Σετ	Βαθμοί
Ρουμανία	9-1	6
Βουλγαρία	7-3	5
Γιουγκοσλαβία	3-6	4
Ελλάς	0-9	3

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας της για την παρθενική επίσημη διεθνή συμμετοχή της η εθνική γυναικών έδωσε φιλικό με την εθνική Αιγύπτου.

Ο αγώνας διεξήχθη στις 12 Απριλίου στο κλειστό της Γλυφάδας. Η ελληνική ομάδα επικράτησε με 3-2 σετ (8-15, 6-15, 15-11, 15-8,

15-7), κατακτώντας την πρώτη νίκη της σε επίσημο διεθνή αγώνα.

Η σύνθεση: Αποστολάτου, Αναγνωστάκη, Γκύζη, Καλούδη, Κουρμούζη, Μόκα, Μπαρούμα, Μακαντάση, Κονιόρδου (αρχηγός), Μηνά, Αναστασάκη. Προπονητής ο Χαράλαμπος Μπτσοτάκης. Αγωνίστηκαν όλες οι κοπέλες.

Στις 24-28 Ιουλίου του 1974 οι Βαλκανικοί Αγώνες Νεανίδων πραγματοποιήθηκαν στο Βελιγράδι. Η ελληνική ομάδα αρχικά είχε δηλώσει συμμετοχή αλλά τελικά δεν μετέβη επιβεβαιώνοντας μία επικρατούσα ακόμη προχειρότητα στη γυναικεία πετοσφαίριση. Σύμφωνα με την Αθλητική ΗΧΩ η ελληνική αποστολή θα αποτελείτο από τις αθλήτριες: Κονιόρδου, Αναστασάκη, Αποστολάτου, Αναγνωστάκη, Γκύζη, Καλούδη, Κουρμούζη, Μόκα, Μπαρούμα, Μακαντάση, Παυλάκου, Μηνά. Προπονητής ήταν ο Χαράλαμπος Μπτσοτάκης. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην εθνική νεανίδων είχαν επιλεγεί επτά αθλήτριες που είχαν πάρει μέρος και στους Βαλκανικούς γυναικών.

Η Σοφία Παυλάκου σε μία επιθετική ενέργεια, ενώ η Δόξα Ιωαννίδου την καλύπτει

Η εθνική γυναικών στο Βαλκανικό του 1975

Στα κλειστά γυμναστήρια του Σπόρτινγκ και του Μίλωνα διεξήχθη 19-23 Μαΐου 1975 το 6ο Βαλκανικό πρωτάθλημα όπου αναδείχθηκε πρωταθλήτρια η Ρουμανία. Με την ελληνική εθνική ομάδα αγωνίστηκαν οι εξής 13 αθλήτριες:

Γαλάκου Ειρήνη (Ρένα), Επιθετικός
 Κοκκάλη Δέσποινα, Πασαδόρος
 Γκύζη Ευλαμπία (Μπία), Επιθετικός ή πολυσύνθετη
 Πικιού Μαρία, Επιθετικός
 Μακαντάση Ασημίνα, Επιθετικός
 Μηνά Ανθή, Επιθετικός
 Μπαρούμα Μαρία Επιθετικός
 Παυλάκου Σοφία, Επιθετικός
 Κούκη Αγγελική, Επιθετικός
 Αναγνωστάκη Όλγα, Επιθετικός
 Κουρμούζη Λυδία, Πασαδόρος
 Αποστολάτου Καλλιόπη (Πόπη), Επιθετικός
 Τσακαλίδου Σοφία, Επιθετικός
 Προπονητής: ο Μητσοτάκης Χαράλιμπος
 Τα αποτελέσματα:

19/5: Ρουμανία - Ελλάδα 3-0, Βουλγαρία - Γιουγκοσλαβία 3-0
 20/5: Ρουμανία - Αλβανία 3-0, Γιουγκοσλαβία - Ελλάδα 3-0
 21/5: Βουλγαρία - Ελλάδα 3-0, Γιουγκοσλαβία - Αλβανία 3-1
 22/5: Αλβανία - Ελλάδα 3-0, Ρουμανία - Βουλγαρία 3-1
 23/5: Ρουμανία - Γιουγκοσλαβία 3-0, Βουλγαρία - Αλβανία 3-0

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΒΑΘΜΟΙ

1. Ρουμανία	8
2. Βουλγαρία	7
3. Γιουγκοσλαβία	6
4. Αλβανία	5
5. Ελλάδα	4

Λίγους μήνες αργότερα, τον Αύγουστο του 1975, διεξήχθησαν στο Βουκουρέστι οι Βαλκανικοί Αγώνες Νέων και Νεανίδων. Στο

πρωτάθλημα των Νεανίδων που πραγματοποιήθηκε 5-9 Αυγούστου συμμετείχαν οι: Βουλγαρία, Γιουγκοσλαβία, Ελλάς, Τουρκία (απουσίασε η Αλβανία). Η ελληνική ομάδα αγωνίστηκε με τις: Αναγνωστάκη, Μπαρούμα, Αποστολάτου, Μακαντάση Κοκκάλη, Μηνά, Ζέτου, Κόλληια, Παπαδοπούλου, Γκύζη, Γαλάκου, Παυλάκου, Σκόδρα. Και σε αυτή την περίπτωση η πλειονότητα των αθλητριών (9 από τις 13) είχε αγωνιστεί και στους Βαλκανικούς Αγώνες των γυναικών στην Αθήνα.

Βαλκανικοί 1975. Η Σοφία Τσακαλίδου σε μια επιθετική ενέργεια σε αγώνα στο γήπεδο του Μίλωνα.

Βαλκανικοί 1975: Αναγνωστάκη και Μπαρούμα προσπαθούν να ανακόψουν το καρφί της Αλβανίδας. Στο βάθος στην άμυνα εδάφους διακρίνεται η Γκύζη.

Η εθνική γυναικών στο Βαλκανικό του 1975: Μητσοτάκης (προπονητής), Γαλάκου, Κοκκάλη, Γκύζη, Πικιού, Μακαντάση, Μηνά, Μπαρούμα, Ψαράκης (μέλος ΔΣ). Κάτω: Παυλάκου, Κούκη, Αναγνωστάκη, Κουρμούζη, Αποστολάτου, Τσακαλίδου.

Βαλκανικοί 1976 στην Πρίστινα

Με την ολοκλήρωση των υποχρεώσεων της εθνικής γυναικών κατά την περίοδο που πέρασε έγιναν αλλαγές. Η προπονητική ευθύνη ανατέθηκε στον Σιδηρόπουλο, ομογενή εκ Ρουμανίας. Η πιο σημαντική διοργάνωση που έλαβε μέρος η ομάδα αυτή ήταν οι Βαλκανικοί αγώνες που έγινε στην Πρίστινα της Γιουγκοσλαβίας 23-27 Ιουνίου. Στην αποστολή συμμετείχαν 11 αθλήτριες. Οι 8 εκ αυτών είχαν αγωνιστεί και στο προηγούμενο Βαλκανικό της Αθήνας, το 1975. Στην ομάδα επανήλθε η Κατερίνα Γιαννουλάτου του Παναθηναϊκού, ενώ νέα πρόσωπα ήταν η Σοφία Παπαδοπούλου και η Ξυνού του Άρη Θεσσαλονίκης. Η 11άδα της εθνικής γυναικών αποτελούνταν από τις: Γιαννουλάτου, Γκύζη, Παπαδοπούλου, Παυλάκου, Μηνά, Αναγνωστάκη, Κουρμούζη, Μακαντάση, Αποστολάτου, Ξυνού, Τσακαλίδου. Η ελληνική ομάδα κατετάγη στην πέμπτη θέση αφού ηττήθηκε με 3-0 από τις Ρουμανία, Βουλγαρία, Αλβανία και Γιουγκοσλαβία.

Η εθνική γυναικών που αγωνίστηκε στους Βαλκανικούς Αγώνες του 1976, από αριστερά: Γιαννουλάτου, Γκύζη, Παπαδοπούλου, Παυλάκου, Μηνά, Αναγνωστάκη, Κουρμούζη, Μακαντάση, Αποστολάτου, Ξυνού, Τσακαλίδου.

Η εθνική γυναικών στο Κύπελλο Ανοιξης (Δανία 1977)

Η εθνική γυναικών το 1977 διευρύνει τον κύκλο των διεθνών συμμετοχών της αγωνιζόμενη για πρώτη φορά στο Κύπελλο Άνοιξης, διοργάνωση που συγκέντρωνε τις εθνικές ομάδες των δυτικών χωρών της Ευρώπης. Το Κύπελλο Άνοιξης του 1977 διεξήχθη στη Δανία 3-13 Απριλίου. Με την ελληνική ομάδα που δεν κατάφερε να διακριθεί αγωνίστηκαν οι:

Κοκκάλη, Γιαννουλάτου, Ψαθοπούλου, Μακαντάση, Γαλάκου, Γκύζη, Αποστολάτου, τσακαλίδου, Καηούδη, Κουρμούζη, Αναγνωστάκη.

Το ελληνικό συγκρότημα κατέλαβε την 14η θέση έχοντας επικρατήσει με 3-0 επί της Νορβηγίας και της Σκοτίας ενώ είχε ηττηθεί με 3-0 από το Βέλγιο και με 3-1 από την Αγγλία.

Με τους αγώνες αυτούς της Δανίας

ουσιαστικά κλείνει η πρώτη περίοδος της εθνικής γυναικών. Μια περίοδος πρωική για τις αθλήτριες. Η συγκρότηση της ομάδας γινόταν περιστασιακά και χωρίς προγραμματισμό, όπως γινόταν και με τους άνδρες. Είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακός ο αριθμός των προπονητών που πέρασαν από την εθνική γυναικών και η σύντομη παραμονή του κάθε ενός, αυτή την περίοδο των περίπου 7 χρόνων και ο ελάχιστος αριθμός των αγώνων που έδωσε στο σύνολό της η ελληνική ομάδα. Εννέα προπονητές σε 7 χρόνια είναι ένας αριθμός που επιβεβαιώνει του λόγου το αληθές.

Το 1978 η ομάδα κατά κάποιο τρόπο διαλύθηκε. Εν τω μεταξύ η πετοσφαίριση γυναικών αναπτύχθηκε, στη Βόρειο Ελλάδα αναδείχτηκαν αθλήτριες με προσόντα και νέες ομάδες μπήκαν στο

Δανία 1977. Κύπελλο Άνοιξης Ελλάδα-Βέλγιο.

Θεσσαλονίκης, ο Σίρις Σερρών, ο ΑΟ Καβάλας, ο Γ. Σ. Γρεβενών, ο Μεσσηνιακός κ.α.

Έτσι η εκπροσώπηση έγινε πανεθνική και μία νέα περίοδος άρχισε η οποία με προπονητή τον Τάκη Φιλάρο κορυφώθηκε το 1985, με την πρόκριση στους Πανευρωπαϊκούς. Έκτοτε η εθνική γυναικών μπαίνει σε τροχιά ισοδύναμη με εκείνη των ανδρών, ενώ η επέκταση των κλιμακίων της ΕΟΠΕ σε όλη την Ελλάδα έδωσε την ευκαιρία σε πολλές νεαρές αθλήτριες να πάρουν τον δρόμο προς την εθνική ομάδα. Παράλληλα νέοι σωματειακοί προπονητές όπως η έμπειρη Μαρία Αθανασιάδου, που δημιούργησε τον Φιλαθητικό, ο Κώστας Ριζόπουλος δημιουργός του σωματείου Γ. Σ. Σίρις Σερρών, η Μαρία Τσιριμπή, η Καρολίνα Μπαρζούκα και πολλοί άλλοι συνέτειλαν στην αθματώδη ανάπτυξη της ελληνικής γυναικείας πετοσφαίρισης.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1977 (3-13) ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΔΑΝΙΑ

Τελευταία αθλητικά νέα απ'όλο του κοσμο

Οι γυναίκες μας δέν τά πήγαν και τόσο καλά στό βόλλεϋ

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ μας δέν τό κατόρθωσαν και τόσο καλά στό βόλλεϋ. Τό όνομα αὐτό κοίταξε (ζεϊά) σ'αὐτή συγκρότηση τῆς Ἐθνικῆς μας ὁμάδας βόλλεϋ ἔχρασαν ἀπὸν Κοπεγχάγη καί ἀπὸν Βέλγιο ἀγῶνα τους γὰρ τῆς προκρίσεως εἰς τὸ «Κυπελλοῦ Ἰνοβέντ» ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν 3-1 σὲτ (15-13, 15-5, 9-15, 15-12).
Στὴν ἄλλη ἁγῶνα τῶ ὁμάδας μας, τὸ Βέλγιο ἐκείσε τὴν Ἑλλάδα μὲ 3-1.

Ιστορική έρευνα-τεκμηρίωση: Νίκος Μπεργεθές
Επιμέλεια: Γιάννης Τζούστας

www.hellasvolley.gr • info@hellasvolley.gr